

การศึกษาโลหะผลมกิงตัน AgIn_{0.8}Ga_{0.2}Te_{2(1-z)}Se_{2z}

โดยวิธีเสี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์

นายกាชัย ตรีชัยรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นล้วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญา วิทยาคามลตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาฟลิกส์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-189-8

008722

I15137399

X-RAY DIFFRACTION STUDY OF
SEMICONDUCTOR ALLOYS $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{2(1-z)}\text{Se}_{2z}$

Mr. Kamchai Treechairusme

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Physics

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาโลหะผลิตมีองค์ประกอบทางชีวภาพที่ต้านทาน AgIn_{0.8}Ga_{0.2}Te_{2(1-z)}Se_{2z}
โดยวิธีเสี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์

โดย นายกាญย์ ตรีชัยรัตน์

ภาควิชา พลิกก์

อาจารย์ปรีกษา รองค่าล่ตราการย์ ดร.พัฒนา ภะนันท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นล้วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองค่าล่ตราการย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการลือบวิทยานิพนธ์

..... ทนายกน..... ประธานกรรมการ
(รองค่าล่ตราการย์ สุพนิจ พรหมทัศ)

..... ทนายก..... กรรมการ
(รองค่าล่ตราการย์ ดร.วิทย์ บันยารชุน)

กรรมการ
(ผู้ช่วยค่าล่ตราการย์ ดร. พศิษฐ์ รัตนวราษรักษ์)

กรรมการ
(รองค่าล่ตราการย์ ดร.พัฒนา ภะนันท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาโลหะผลลัมภ์ตัวนำ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{2(1-z)}\text{Se}_{2z}$
 โดยการเสี่ยงบนรังสีเอ็กซ์

ผู้อนุมิต นายกานຍ ตรีชัยรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองค่าลิดราจารย์ ดร. พัฒนา ภะนันท์
ภาควิชา พลิกส์
ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

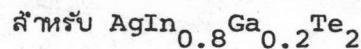
ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะปัตติทางฟลิกส์ของโครงสร้างโลหะผลลัมภ์ - ตัวนำในกลุ่มของ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{2(1-z)}\text{Se}_{2z}$ ซึ่งเป็นล้วนหนึ่งของระบบโลหะผลลัมภ์ตัวนำ $\text{Cu}_{(1-x)}\text{Ag}_x\text{In}_{(1-y)}\text{Ga}_y\text{Te}_{2(1-z)}\text{Se}_{2z}$ โดยที่พวกราคาห์ผลลัมภ์ตัวนำ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{2(1-z)}\text{Se}_{2z}$ ซึ่งมีค่า $z = 0.0, 0.2, 0.4, 0.6, 0.8$ และ 1.0 ได้เตรียมขึ้นด้วยเทคนิคการหลอมโดยตรงและแอนเนล อุณหภูมิและระยะเวลาที่ใช้แอนเนล เพื่อให้เนื้อล้ำเข้าสู่ลักษณะล้มดุล และขึ้นอยู่กับสัดส่วนของตัวนำ z สําหรับระยะเวลาแอนเนลที่ใช้กับโลหะผลลัมภ์ นี้จะอยู่ระหว่าง 12 ถึง 18 สปดาห์

การตรวจสอบลักษณะล้มดุลของเนื้อล้ำและการวัดค่าคงที่โครงสร้าง a, c นั้นใช้เทคนิคของวิธีการเสี่ยงบนรังสีเอ็กซ์ จากการสังเกตพบว่าการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง a, c กับค่าสัดส่วนของตัวนำ z จะมีลักษณะเป็นดังลักษณะการต่อไปนี้

$$a = -0.0143 z^2 - 0.3198 z + 6.4074 \quad \text{\AA}$$

$$c = 0.0309 z^2 - 0.9887 z + 12.5020 \quad \text{\AA}$$

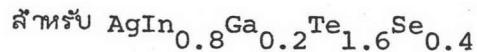
ลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง a, c กับอุณหภูมิ T ในช่วง 27.0°C ถึง 560°C พบรากษณะเป็นดังลักษณะการต่อไปนี้

$$a = 6.4110 + (8.0541 \times 10^{-5})T \quad \text{ເນື້ອ } T = 27.0^\circ\text{C ແລະ } 215^\circ\text{C}$$

$$a = 6.4169 + (8.9431 \times 10^{-5})T \quad \text{ເນື້ອ } T = 307^\circ\text{C ແລະ } 430^\circ\text{C}$$

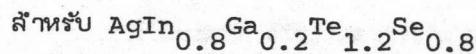
$$\begin{aligned} c = & 12.5185 + (6.4624 \times 10^{-5})T + (2.1838 \times 10^{-6})T^2 \\ & + (1.0906 \times 10^{-8})T^3 - (1.4192 \times 10^{-11})T^4 \end{aligned}$$

$$a = 6.3405 + (4.7663 \times 10^{-5})T \quad \text{ເນື້ອ } T = 27.0^\circ\text{C ແລະ } 210^\circ\text{C}$$

$$a = 6.3534 + (7.4178 \times 10^{-5})T \quad \text{ເນື້ອ } T = 292^\circ\text{C ແລະ } 560^\circ\text{C}$$

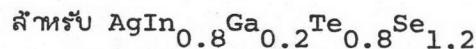
$$\begin{aligned} c = & 12.3137 - (5.9043 \times 10^{-4})T + (5.5181 \times 10^{-6})T^2 \\ & - (1.6602 \times 10^{-8})T^3 + (1.4733 \times 10^{-11})T^4 \end{aligned}$$

$$a = 6.2732 + (7.0748 \times 10^{-5})T \quad \text{ເນື້ອ } T = 27.0^\circ\text{C ແລະ } 195^\circ\text{C}$$

$$a = 6.2730 + (8.1633 \times 10^{-5})T \quad \text{ເນື້ອ } T = 330^\circ\text{C ແລະ } 490^\circ\text{C}$$

$$\begin{aligned} c = & 12.1028 - (1.7387 \times 10^{-5})T - (2.6673 \times 10^{-7})T^2 \\ & + (1.0944 \times 10^{-9})T^3 - (1.7721 \times 10^{-12})T^4 \end{aligned}$$

$$a = 6.1992 + (5.5985 \times 10^{-5})T \quad \text{ເນື້ອ } T = 27.0^\circ\text{C ແລະ } 205^\circ\text{C}$$

$$a = 6.2141 + (5.0625 \times 10^{-5})T \quad \text{ເນື້ອ } T = 307^\circ\text{C ແລະ } 415^\circ\text{C}$$

$$\begin{aligned} c = & 11.8954 - (2.0946 \times 10^{-4})T + (1.3082 \times 10^{-6})T^2 \\ & - (4.3665 \times 10^{-9})T^3 + (4.4614 \times 10^{-12})T^4 \end{aligned}$$

ສໍາහັບ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.4}\text{Se}_{1.6}$

$$a = 6.1512 + (4.8153 \times 10^{-5})T \quad \text{ເມືອ } T = 27.0^{\circ}\text{C} \text{ ຫຼື } 202^{\circ}\text{C}$$

$$a = 6.1605 + (4.7474 \times 10^{-5})T \quad \text{ເມືອ } T = 301^{\circ}\text{C} \text{ ຫຼື } 400^{\circ}\text{C}$$

$$\begin{aligned} c &= 11.7577 + (4.0249 \times 10^{-4})T - (4.7032 \times 10^{-6})T^2 \\ &\quad + (1.8838 \times 10^{-8})T^3 - (2.5568 \times 10^{-11})T^4 \end{aligned}$$

ສໍາහັບ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Se}_2$

$$a = 6.0774 + (5.6553 \times 10^{-5})T \quad \text{ເມືອ } T = 27.0^{\circ}\text{C} \text{ ຫຼື } 202^{\circ}\text{C}$$

$$a = 6.0740 + (7.3684 \times 10^{-5})T \quad \text{ເມືອ } T = 320^{\circ}\text{C} \text{ ຫຼື } 550^{\circ}\text{C}$$

$$\begin{aligned} c &= 11.5336 + (1.2808 \times 10^{-4})T - (1.9804 \times 10^{-6})T^2 \\ &\quad + (6.5656 \times 10^{-9})T^3 - (7.1710 \times 10^{-12})T^4 \end{aligned}$$

ວິກຂັ້ນຕອນໜຶ່ງຂອງກາຮົມຍົກຮັງນີ້ ໄດ້ກໍາກາຮາໂຄຮງລ້ຽງຂອງໂລະພຳລົມກົງຕ້ວນໆ

$\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ ພບວ່າວ່ອຍໃນຮະບບ ເຕະຮະໂກນັລ ມີໂຄຮງລ້ຽງຄລ້າຍກັບ
ຢາລໂຄໄພໄຣກ໌ (CuFeS_2) ສົ່ງມີໝ່ວ່າມາຕະລາມມີຕີ I42d ຈາກກາຮປະບົບຄ່າຄົງທີ່ໂຄຮ-
ພຳກໂດຍວິກກໍາສັງລວງນ້ອຍກີ່ສຸດໃຫ້ອໝູລກຮາຮເສີວເບນຮັງສີເວັກຂໍຂອງພຳກຳທີ່ໄດ້ຈາກກວາພໍາຍ
ພຳກຳໂດຍກລັອງກີ່ເນີຍຮ່-ເເກກ໌ ໄດ້ຄ່າຄົງທີ່ໂຄຮງພຳກ $a = 6.3470(5) \text{ \AA}$ ແລະ $c =$
 $12.3134(17) \text{ \AA}$ ມີຄ່າຄວາມໜານແນ່ງຈາກວິຮແທນກິ່ນ້າ (D_m) $= 5.8 \text{ ກຮມ (ໝມ.)}^{-3}$ ລໍາກວນ
ໜ່ວຍສູ່ຕະໃນໜຶ່ງໜ່ວຍເຂົລລ໌ (Z) $= 4$ ໜ່ວຍສູ່ຕະ / ໜຶ່ງໜ່ວຍເຂົລລ໌ ມີຄ່າຄວາມໜານແນ່ງຈາກ
ກາຮຄໍານວະ (D_c) $= 6.0 \text{ ກຮມ (ໝມ.)}^{-3}$ ແລະ ສົມປະລິກິດກາຮູດກສິນຮັງສີເວັກ໌ເຊີງເລັ້ນ
 $\mu_{\text{MoK}_\alpha} = 211.74 \text{ (ໝມ.)}^{-1}$

ທຳກາຮບັນທຶກຄວາມເຂັ້ມຮັງສີເວັກ໌ທີ່ເສີວເບນຂອງ Mo ຂັດ K_α ຄວາມຍາວຄສິນ

$\lambda = 0.71069 \text{ \AA}$ ຈາກຮະນາບອີລະ 86 ຮະນາບຂອງພຳກເຕີຍວິນແຜ່ນຟັ້ນໝ້ວນ ໂດຍວິກໄວ້-
ເຊື່ນເບອຮັກ ແລະ ວັດຄວາມເຂັ້ມສົມພັກກໍາທີ່ເຖິງກັບຄວາມເຂັ້ມມາຕະຫຼານທີ່ເຕີຍມື້ນເພື່ອໃຫ້ເປັນຂໍ້ມູນ

ที่จะต้องผ่านการแก้เรื่องการถูกสินธิกซึ่งจะเป็นข้อมูลที่นำไปหาโครงสร้างผลึก การหาโครงสร้างโลหะผลิตไขว้ริยะตอ漫นาก ในการปรับโครงสร้างผลึกไขว้ริยะลดต่างกำลังล่องน้อยที่สุดแบบเมทริกซ์เติมชุต ได้ค่าตัวชนิดแห่งความเชื่อถือ (R) เป็น 0.081

ในการศึกษาตำแหน่งอะตอมในหนึ่งหน่วยเซลล์ พบร่องอะตอม Ag , $(\text{In}_{0.8}\text{Ga}_{0.2})$ และ $(\text{Te}_{0.8}\text{Se}_{0.2})$ อยู่ที่ตำแหน่งพิเศษ 4a, 4b และ 8d ตามลำดับ

Thesis Title   X-ray Diffraction Study of Semiconductor Alloys
 $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{2(1-z)}\text{Se}_{2z}$
 Name   Mr. Kamchai Treechairusme
 Thesis Adviser   Associate Professor Phathana Phavanantha, Ph.D.
 Department   Physics
 Academic Year   1984

ABSTRACT

In this thesis, observations were made on the crystallographic properties of semiconductor alloys $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{2(1-z)}$ Se_{2z} which belong to a general semiconductor alloy system $\text{Cu}_{(1-x)}$ $\text{Ag}_x\text{In}_{(1-y)}\text{Ga}_y\text{Te}_{2(1-z)}\text{Se}_{2z}$

Semiconductor alloys $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{2(1-z)}\text{Se}_{2z}$ with $z = 0.0, 0.2, 0.4, 0.6, 0.8$ and 1.0 were prepared by direct melt-and-anneal technique. Depending upon the atomic fractions z , different annealing temperatures and annealing times of 12 to 18 weeks were used allowing the samples to reach equilibrium.

X-ray diffraction method was then employed to determine the state of equilibrium as well as the lattice parameters of these alloys. Observation indicated that the variation of the lattice parameters a and c as a function of atomic fraction z can be fitted to equations as follows:

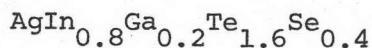
$$a = -0.0143 z^2 - 0.3198 z + 6.4074 \text{ \AA}$$

$$c = 0.0309 z^2 - 0.9887 z + 12.5020 \text{ \AA}$$

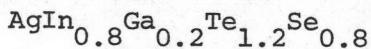
The variation of lattice constants a and c with temperature ranging from 27.0°C to 560°C was found however to fit to equations as follows:

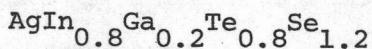
$$\begin{aligned} a &= 6.4110 + (8.0541 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 27.0^{\circ}\text{C} \text{ to } 215^{\circ}\text{C} \\ a &= 6.4169 + (8.9431 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 307^{\circ}\text{C} \text{ to } 430^{\circ}\text{C} \\ c &= 12.5185 + (6.4624 \times 10^{-5})T - (2.1838 \times 10^{-6})T^2 \\ &\quad + (1.0906 \times 10^{-8})T^3 - (1.4192 \times 10^{-11})T^4 \end{aligned}$$

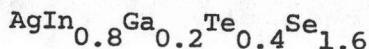
$$\begin{aligned} a &= 6.3405 + (4.7663 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 27.0^{\circ}\text{C} \text{ to } 210^{\circ}\text{C} \\ a &= 6.3534 + (7.4178 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 292^{\circ}\text{C} \text{ to } 560^{\circ}\text{C} \\ c &= 12.3137 - (5.9043 \times 10^{-4})T + (5.5181 \times 10^{-6})T^2 \\ &\quad - (1.6602 \times 10^{-8})T^3 + (1.4733 \times 10^{-11})T^4 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} a &= 6.2732 + (7.0748 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 27.0^{\circ}\text{C} \text{ to } 195^{\circ}\text{C} \\ a &= 6.2730 + (8.1633 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 330^{\circ}\text{C} \text{ to } 490^{\circ}\text{C} \\ c &= 12.1028 - (1.7387 \times 10^{-5})T - (2.6673 \times 10^{-7})T^2 \\ &\quad + (1.0944 \times 10^{-9})T^3 - (1.7721 \times 10^{-12})T^4 \end{aligned}$$

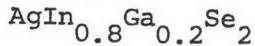
$$\begin{aligned} a &= 6.1992 + (5.5985 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 27.0^{\circ}\text{C} \text{ to } 205^{\circ}\text{C} \\ a &= 6.2141 + (5.0625 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 307^{\circ}\text{C} \text{ to } 415^{\circ}\text{C} \\ c &= 11.8954 - (2.0946 \times 10^{-4})T + (1.3082 \times 10^{-6})T^2 \\ &\quad - (4.3665 \times 10^{-9})T^3 + (4.4614 \times 10^{-12})T^4 \end{aligned}$$

$$a = 6.1512 + (4.8153 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 27.0 \text{ }^{\circ}\text{C} \text{ to } 202 \text{ }^{\circ}\text{C}$$

$$a = 6.1605 + (4.7474 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 301 \text{ }^{\circ}\text{C} \text{ to } 400 \text{ }^{\circ}\text{C}$$

$$c = 11.7577 + (4.0249 \times 10^{-4})T - (4.7032 \times 10^{-6})T^2 \\ + (1.8838 \times 10^{-8})T^3 - (2.5568 \times 10^{-11})T^4$$

$$a = 6.0774 + (5.6553 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 27.0 \text{ }^{\circ}\text{C} \text{ to } 202 \text{ }^{\circ}\text{C}$$

$$a = 6.0740 + (7.3684 \times 10^{-5})T ; \text{ when } T = 320 \text{ }^{\circ}\text{C} \text{ to } 550 \text{ }^{\circ}\text{C}$$

$$c = 11.5336 + (1.2808 \times 10^{-4})T - (1.9804 \times 10^{-6})T^2 \\ + (6.5656 \times 10^{-9})T^3 - (7.1710 \times 10^{-12})T^4$$

The next step in this study involved the determination of the structure of a semiconductor alloy $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$. Analysis of the experimental results showed the similarity of the structure of the alloy to that of CuFeS_2 , commonly known as chalcopyrite. The structure of $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ is tetragonal, space group $I\bar{4}2d$, with lattice constants $a = 6.3470(5) \text{ \AA}$, $c = 12.3134(17) \text{ \AA}$ as refined by least-squares method using x-ray powder diffraction data obtained from Guinier-Hägg photographs, $D_m = 5.8 \text{ gm. cm}^{-3}$, $Z = 4$ formula units/unit cell, $D_c = 6.0 \text{ gm. cm}^{-3}$ and the linear absorption coefficient $\mu_{\text{MoK}_{\alpha}} = 211.74 \text{ cm}^{-1}$.

The Weissenberg method was employed with MoK_{α} radiation $\lambda = 0.71069 \text{ \AA}$ to record 86 independent reflections from a single crystal of $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ alloy on multiple films, the intensities were measured visually, and corrected for absorption. The structure of the alloy was solved by the heavy-atom method,

and the structure parameters were refined by the full-matrix least-squares method to a final R index of 0.081.

The atoms of Ag, ($\text{In}_{0.8} \text{Ga}_{0.2}$) and ($\text{Te}_{0.8} \text{Se}_{0.2}$) were found to occupy special positions in the unit cell of $\text{AgIn}_{0.8} \text{Ga}_{0.2} \text{Te}_{1.6} \text{Se}_{0.4}$ at 4a, 4b and 8d respectively.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือตลอดจนคำแนะนำ
จากอาจารย์ต่าง ๆ ดังนี้

รองค่าล่ตราการย์ ดร. พัฒนา ภะนันท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ให้ความรู้ทางด้านการศึกษาผลลัพธ์โดยวิธีการเสียวabenรังสีเอ็กซ์ และแนะนำแนวทางใน
การทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

รองค่าล่ตราการย์ สุพิน พราหมาทค ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ทางด้านการศึกษา
ผลลัพธ์โดยวิธีการเสียวabenรังสีเอ็กซ์

รองค่าล่ตราการย์ ดร. ศรีนวล ณอมถุล ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ทางด้านการศึกษา
ผลลัพธ์โดยวิธีการเสียวabenรังสีเอ็กซ์

ผู้ช่วยค่าล่ตราการย์ ดร. ศรี วงศ์ไชยบูรณ์ ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ทางด้านการศึกษา
ผลลัพธ์โดยวิธีการเสียวabenรังสีเอ็กซ์

ค่าล่ตราการย์ ดร. วิรชัย ล่ายคณิต และผู้ช่วยค่าล่ตราการย์ สมพงษ์ ฉัตราชรถ
ซึ่งเป็นผู้ควบคุมห้องปฏิบัติการลาร์กีจตัวน้ำได้ให้ความลับดวกในการใช้รังสีเอ็กซ์ และสารทึ่งใน
การเตรียมโลหะผลลัมภ์ตัวน้ำ

รองค่าล่ตราการย์ ดร. ภิญโญ บันยารชุน ได้ให้ความลับดวกทางด้านการใช้
อุปกรณ์ ซึ่งอยู่ภายใต้ความควบคุมโดยผลของท่าน

ผู้ช่วยค่าล่ตราการย์ ดร. วสันต พงค์พาณิช หัวหน้าภาควิชาธรณีวิทยา ได้
กรุณาให้ความลับดวกในการใช้เครื่องดิฟเฟอร์เคนต์เมเตอร์

รองค่าล่ตราการย์ล้มชาบ ภายนย ผู้อำนวยการสถาบันคอมพิวเตอร์
อุปกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสถาบัน ที่ให้ความลับดวกในการใช้เครื่อง
คอมพิวเตอร์

นอกรากมีผู้เขียนได้รับทุนจากโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ในปี พ.ศ.

2523 และ 2524 จึงขอขอบคุณมา ณ ที่สืดวาย.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
กิติกรรมประจำภาค	๓
รายการตราสารประกอบ	๔
รายการรูปประกอบ	๕
บทที่	
1 บทนำ	1
2 โครงสร้างผลึก และความไม่ล้มบูรณาของโครงสร้างผลึก	6
2.1 โครงสร้างผลึกทั่ว ๆ ไป	6
2.2 ระบบผลึกและบริเวณแลกเปลี่ยน	9
2.3 พัฒนา, ความพยายามพัฒนา และมุ่งพัฒนา	11
2.4 รากเมื่อยอดตอมหาหรืออ่อน และรากเม็ดเคนก	12
2.5 ความไม่ล้มบูรณาของผลึก	14
2.5.1 ความไม่ล้มบูรณาของผลึกในครุภัยภัย	14
2.5.2 ความไม่ล้มบูรณาของผลึกในหนึ่งภัย	17
2.5.3 ความไม่ล้มบูรณาของผลึกในสองภัย	27
3 สารกึ่งตัวนำ และวิธีเตรียมผลึกโลหะผลลัมภ์กึ่งตัวนำ	30
3.1 สารกึ่งตัวนำ	30
3.1.1 สารกึ่งตัวนำที่ประกอบด้วยธาตุเดียว	31
3.1.2 สารประกอบกึ่งตัวนำที่ประกอบด้วยธาตุเดียว	
ล่องชนิด	32

	หน้า
3.1.3 สารประกอบกึ่งตัวนำที่ประกอบด้วยธาตุเที่ยว สัมยชนิด	32
3.1.4 โลหะผลิตกึ่งตัวนำที่ประกอบด้วยธาตุ 4, 5 หรือ 6 ชนิด	33
3.2 โครงสร้างของสารกึ่งตัวนำ	34
3.2.1 โครงสร้างแบบเพชร	34
3.2.2 โครงสร้างแบบแกรฟไฟฟ์	36
3.2.3 โครงสร้างแบบลีฟ่า เลอไรท์หรือซิงค์เบลนด์	38
3.2.4 โครงสร้างแบบเวอร์กไชท์	40
3.2.5 โครงสร้างแบบข้าวโคไฟไธร์	41
3.3 วิธีการเตรียมผลึกโลหะผลิตกึ่งตัวนำโดยทั่วไป	45
3.3.1 วิธีเตรียมแบบเทคนิคการหลอมโดยตรงและ แอนเนล	46
3.3.2 วิธีเตรียมแบบเทคนิคของบริโภคแม่น	47
3.3.3 วิธีพาลาระประกอบด้วยไฮดราเซม	49
4 การศึกษาค่าคงที่ของโครงผลึกโดยวิธีการเสี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์	52
4.1 การเสี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์โดยผลึก	52
4.1.1 กฎของแบรอกี	53
4.1.2 เสื่อนไขของลาวาเอ	54
4.1.3 รัฐเพรอเคลลแลทกิล	56
4.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างเสื่อนไขของลาวาเอกซ์ของ แบรอกิกับรัฐเพรอเคลลแลทกิล	59
4.2 การเสี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์โดยผลึกผงในกล้องเตอบาย- ເຂອຮີເຮອ້	62

หน้า

4.2.1	ลักษณะกล้องเดอบาย- เข้อร์เรอร์	67
4.2.2	การหาค่าคงที่ของโครงสร้างในระบบคิวบิกแบบ แม่นยำจากภาพถ่ายผลึกผงของกล้องเดอบาย- เข้อร์เรอร์	70
4.2.3	การหาค่าคงที่ของโครงสร้างในระบบเตตระ- โภนล์ จากภาพถ่ายผลึกผงของกล้องเดอบาย- เข้อร์เรอร์	89
4.3	การเลี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์โดยผลึกผงในกล้องกีเนียร์- เอกก์	93
4.3.1	ลักษณะกล้องกีเนียร์- เอกก์	97
4.3.2	การหาค่าคงที่ของโครงสร้าง จากการภาพถ่ายผลึก ผงของกล้องกีเนียร์- เอกก์	98
4.4	การเลี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์โดยผลึกผงในเครื่องติฟเฟอร์ค- โตมิเตอร์	99
5.	วิธีการทดลองและผลการทดลอง	102
5.1	การเตรียมโลหะผลัมกีนตัวนำ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{2(1-z)}$ Se_{2z}	102
5.1.1	การคำนวณน้ำหนักของธาตุต่าง ๆ	102
5.1.2	การซึ้งและบรรจุธาตุต่าง ๆ	105
5.1.3	การทำให้ภายในหลอดเป็นสุญญาภัยและการ หลอมปิดหลอด	105
5.1.4	การทดสอบลักษณะ	107
5.1.5	การแยกนิลลาร	108
5.2	การหาค่าคงที่โครงสร้างโดยกล้องกีเนียร์- เอกก์ และ เครื่องติฟเฟอร์คโตมิเตอร์	111

	หน้า
5.2.1 การเตรียมล่าร์เพื่อถ่ายภาพ	111
5.2.2 รูปแบบการเสียบเน้นรังสีเอ็กซ์ของผลึกผง	112
5.2.3 การพิจารณาลักษณะของผลึกจากรูปแบบการ เสียบเน้นรังสีเอ็กซ์	115
5.2.4 การคำนวณค่าคงที่โครงสร้างของผลึกของโลหะผลลัมภ์กึง ^๔ ตัวนำ	115
5.3 การหาค่าคงที่โครงสร้างโดยกล้องเดอบาย-เซอร์เรอร์ แบบอุณหภูมิต่าง	125
5.3.1 การเตรียมล่าร์เพื่อถ่ายภาพและขั้นตอนการถ่าย ^๕ ภาพ	125
5.3.2 รูปแบบการเสียบเน้นรังสีเอ็กซ์ของผลึกผง	129
5.3.3 การล่ร้าง Graf และดึงการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่ โครงสร้างของชิลิกอนที่ใช้เป็นลาร์มาตราฐาน จากอุณหภูมิ 27.0°C ถึง 585°C	129
5.3.4 การคำนวณค่าคงที่โครงสร้างของโลหะผลลัมภ์กึงตัว นาที่อุณหภูมิต่าง ๆ	136
5.4 การศึกษาโครงสร้างของผลึกเดี่ยวโดยวิธีการเสียบเน้น รังสีเอ็กซ์	161
5.4.1 การเสือกผลึกเดี่ยวและติดผลึกบนหัวโกนิโว- มิเตอร์	161
5.4.2 การปรับแกนผลึกให้เป็นแกนหมุน	163
5.4.3 การถ่ายภาพออลซิลเลชัน	168
5.4.4 การถ่ายภาพไวซ์เซ่นเบอร์ก	172
5.4.5 การถ่ายภาพพรีเซลชัน	178

5.4.6 การหาค่าความหนาแน่น, จำนวนหน่วยสูตร ในหนึ่งหน่วยเซลล์ และสัมประสิทธิ์การดูดกลืน รังสีเอ็กซ์เรย์ เลี้ยวของโลหะผลิตภัณฑ์ตัวนำ	
$\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$	194
5.4.7 หน่วยมามาตรลิตเตอร์	196
5.4.8 การรับรวมข้อมูลความเข้มรังสีเอ็กซ์	201
5.4.9 การคำนวณโครงสร้างผลึก	203
5.4.10 การคำนวณหาตัวแหน่งอะตอมโดยใช้ฟังก์ชัน- แพทเทอโรส์น	206
5.4.11 การปรับโครงสร้าง	216
6. สรุปและวิเคราะห์ผลการทดลอง	222
เอกสารอ้างอิง	248
ภาคผนวก ก.	251
ภาคผนวก ข.	263
ประวัติผู้เขียน	265

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
2.1 ระบบผลึก 7 ระบบ และ 14 บรรเทาสีแลกกิล	10
2.2 ค่ารัศมี โคลเวเลนก์ในหน่วยอังกstromของโครงสร้างแบบ เตตระไฮดรอเจเนียมอน-พริวิทท์, เพาลิง และฟลัสป์ ...	14
3.1 สักษณะรูปแบบเลี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์ของผลึกผงของเพชร (จาก JCPDS powder diffraction file)	35
3.2 สักษณะรูปแบบเลี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์ของผลึกผงของแกรฟ- ไฟต์ (จาก JCPDS powder diffraction file)	37
3.3 สักษณะรูปแบบเลี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์ของผลึกผงของลัฟ่า- เลอไรท์ (จาก JCPDS powder diffraction file) ...	39
3.4 สักษณะรูปแบบเลี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์ของผลึกผงของเวอร์ก- ไชท์ (จาก JCPDS powder diffraction file)	41
3.5 สักษณะรูปแบบเลี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์ของผลึกผงของข้าว- โคไฟไรท์ (จาก JCPDS powder diffraction file) ..	43
3.6 ค่าคงที่โครงสร้าง (a , c) ของลาระประกอบ $I-III-VI_2$ ...	44
3.7 วิธีการเตรียมลาระประกอบพาก $I-III-VI_2$ โดยใช้เทคนิคแบบ ต่าง ๆ โดย CVD ศ่อวิธีการพาลาระประกอบด้วยไอลาระเคมี พากลาระเคมีที่ใช้เป็นพาก I_2 หรือ Cl_2 ; M ศօวิธีทดลองโดย ตรงและแอนนิลหรือใช้เทคนิคของบริดจ์เมน	51

ตารางที่

หน้า

4.1	ตารางเปรียบศิบค่าของ A ที่คำนวณได้โดยวิธีของไดเรค-	
	ล์ตระปักร์วิธีการของแบรดเลย์	76
4.2	ค่าของ $\Delta r/r$ สำหรับแหล่งกำเนิดรังสีเอ็กซ์ให้สำรังสีเอ็กซ์	
	ออกมาแบบขنان	79
4.3	ค่าของ $\Delta r/r$ ของแหล่งกำเนิดรังสีเอ็กซ์ให้สำรังสีเอ็กซ์	
	ออกมาแบบเป็นจุดไฟก่อ	
	ก. เมื่อ $R = 45$ มิลลิเมตร, $AO = 100$ มิลลิเมตร .	83
	ข. เมื่อ $R = 95$ มิลลิเมตร, $AO = 150$ มิลลิเมตร .	83
5.1	ข้อมูลเบื้องต้นของธาตุต่าง ๆ ที่ต้องใช้	103
5.2	น้ำหนักของธาตุต่าง ๆ ที่คำนวณได้ ของลาร์ทัง 6 ที่ต้องเตรียม	
	ซึ่งมีน้ำหนักร่วม 1 กรัม	104
5.3	ลักษณะหลอดและวิธีการหลอมของลาร์ต่าง ๆ ตลอดจนลักษณะ	
	ของลาร์ที่ได้ภายหลังการหลอม	109
5.4	ลักษณะของลาร์ต่าง ๆ ที่ได้ภายหลังจากการแอนนีล และวิธี	
	การแอนนีล	110
5.5	$(S - S_o)_{cal}$, θ และ hkl ของเลี้นการเสี้ยวเบนรังสี-	
	เอ็กซ์ จากซีลิกอน ซึ่งใช้เป็นลาร์มาตรฐาน	116
5.6	ก. ค่า hkl , $(S - S_o)_{obs}$, $(S - S_o)_{cor}$, d_{cor} , d_{cal}	
	$(\sin^2 \theta)_{cor}$, $(\sin^2 \theta)_{cal}$, และ $\Delta \sin^2 \theta$ จาก	
	ภาพถ่ายผลึกผง $AgIn_{0.8}Ga_{0.2}Te_2$ ที่ใช้กล้องกีเนียร์-	
	เอกก์	119

ตารางที่

หน้า

ช. ค่า hkl , $(S - S_0)_{obs}$, $(S - S_0)_{cor}$, d_{cor} , d_{cal} $(\sin^2 \theta)_{cor}$, $(\sin^2 \theta)_{cal}$ และ $\Delta \sin^2 \theta$ จาก ภาพถ่ายผลึกผง $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ ที่ใช้ กล้องกีเนียร์-เอกก์	120
ค. ค่า hkl , $(S - S_0)_{obs}$, $(S - S_0)_{cor}$, d_{cor} , d_{cal} $(\sin^2 \theta)_{cor}$, $(\sin^2 \theta)_{cal}$ และ $\Delta \sin^2 \theta$ จาก ภาพถ่ายผลึกผง $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.2}\text{Se}_{0.8}$ ที่ใช้ กล้องกีเนียร์-เอกก์	121
ง. ค่า hkl , $(S - S_0)_{obs}$, $(S - S_0)_{cor}$, d_{cor} , d_{cal} $(\sin^2 \theta)_{cor}$, $(\sin^2 \theta)_{cal}$ และ $\Delta \sin^2 \theta$ จาก ภาพถ่ายผลึกผง $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.8}\text{Se}_{1.2}$ ที่ใช้ กล้องกีเนียร์-เอกก์	122
จ. ค่า hkl , $(S - S_0)_{obs}$, $(S - S_0)_{cor}$, d_{cor} , d_{cal} $(\sin^2 \theta)_{cor}$, $(\sin^2 \theta)_{cal}$ และ $\Delta \sin^2 \theta$ จาก ภาพถ่ายผลึกผง $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.4}\text{Se}_{1.6}$ จาก กล้องกีเนียร์-เอกก์	123
ฉ. ค่า hkl , $(S - S_0)_{obs}$, $(S - S_0)_{cor}$, d_{cor} , d_{cal} $(\sin^2 \theta)_{cor}$, $(\sin^2 \theta)_{cal}$ และ $\Delta \sin^2 \theta$ จาก จากถ่ายผลึกผง $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Se}_2$ จากกล้อง กีเนียร์-เอกก์	124
5.7 ขั้นตอนการคำนวณ θ จากเล็บการเสี้ยวเบนรังสีเอกซ์ ที่ปรากกฎบันพิล์มภาพถ่ายการเสี้ยวเบนรังสีเอกซ์ของผลึกผง ชิลิกอน ที่ 28.8°C ด้วยกล้องเดอบาย-เชอร์เรอร์ แบบ อุณหภูมิสูง UNICAM S. 70 ชีงบรรจุฟิล์มแบบเบรตเตอร์ และแบรอกก์	132

ตารางที่	หน้า
5.8 ขั้นตอนการคำนวณมุม θ โดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายการส่องว-	
เบนรังสีเอ็กซ์ ที่อุณหภูมิ 100°C ของ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}$	
Te_2 139	
5.9 ก. ข้อมูลของการคำนวณค่าคงที่โครงสร้างของ $\text{AgIn}_{0.8}$	
$\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{2}$ ที่อุณหภูมิ 28.5°C ถึง 480°C 140	
ข. ข้อมูลของการคำนวณค่าคงที่โครงสร้างของ $\text{AgIn}_{0.8}$	
$\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ ที่อุณหภูมิ 28.7°C ถึง	
560°C 143	
ค. ข้อมูลของการคำนวณค่าคงที่โครงสร้างของ $\text{AgIn}_{0.8}$	
$\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.2}\text{Se}_{0.8}$ ที่อุณหภูมิ 28.5°C ถึง	
490°C 147	
ง. ข้อมูลของการคำนวณค่าคงที่โครงสร้างของ $\text{AgIn}_{0.8}$	
$\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.8}\text{Se}_{1.2}$ ที่อุณหภูมิ 28.6°C ถึง	
446°C 151	
จ. ข้อมูลของการคำนวณค่าคงที่โครงสร้างของ $\text{AgIn}_{0.8}$	
$\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.4}\text{Se}_{1.6}$ ที่อุณหภูมิ 27.0°C ถึง	
400°C 155	
ฉ. ข้อมูลของการคำนวณค่าคงที่โครงสร้างของ $\text{AgIn}_{0.8}$	
$\text{Ga}_{0.2}\text{Se}_2$ ที่อุณหภูมิ 27.0°C ถึง 550°C 158	
5.10 ก. ค่าคงที่โครงสร้างตามแกน C จากภาพถ่ายออลเซลเลชัน	
เมื่อใช้ CuK_{α} ($\lambda = 1.54059 \text{ \AA}$) 171	
ข. ค่าคงที่โครงสร้างตามแกน C จากภาพถ่ายออลเซลเลชัน	
เมื่อใช้ MoK_{α} ($\lambda = 0.71069 \text{ \AA}$) 171	

ตารางที่

หน้า

5.11	ค่าของระยะการสื่อสารสั้นเฉลี่ยเออร์กี n (s_n) และมูน ที่ต้องใช้ในกล้องเพื่อถ่ายภาพเฉลี่ยเออร์กี n (μ_n)	173
5.12	ค่าคงที่โครงสร้างตามแกน a และ b ซึ่งเท่ากัน คำนวณ จากภาพถ่ายไว้ชี้เข็มเบอร์ก เมื่อใช้ MoK_{α} ($\lambda = 0.71069 \text{ \AA}$) ตามรูป 5.23 ก.	178
5.13	ก. ค่า $\bar{n}$, r_s , Δ , S และเวลาที่ใช้ สานรับถ่ายภาพ พร้อมเขลื่นในแต่ละเฉลี่ยเออร์ โดยมีแกน a เป็นแกน พร้อมเขลื่น และใช้รังสีเอ็กซ์ MoK_{α} ($\lambda = 0.71069 \text{ \AA}$). .	188
	ข. ค่า $\bar{n}$, r_s , Δ , S และเวลาที่ใช้ สานรับถ่ายภาพ พร้อมเขลื่นในแต่ละเฉลี่ยเออร์ โดยมีแกน b เป็นแกน พร้อมเขลื่น และใช้รังสีเอ็กซ์ MoK_{α} ($\lambda = 0.71069 \text{ \AA}$)	188
5.14	ค่าคงที่โครงสร้างตามแกน a และ b ซึ่งเท่ากัน คำนวณจาก ภาพถ่ายพร้อมเขลื่น ตามรูป 5.31 ก. และ ข.	193
5.15	ค่าคงที่โครงสร้างตามแกน c คำนวณจากภาพถ่ายพร้อมเขลื่น ตามรูป 5.31 ก. และ ข.	193
5.16	ผลการทดลอง เพื่อหาค่าความหนาแน่นของโลหะผลุมกิงตัวนำ $AgIn_{0.8}Ga_{0.2}Te_{1.6}Se_{0.4}$ ที่อุณหภูมิห้อง 27.0°C .	195
5.17	การหาค่าสัดส่วนโดยน้ำหนักของอะตอม Ag , In , Ga , Te , Se ต่อน้ำหนักรวมของโลหะผลุมกิงตัวนำ $AgIn_{0.8}Ga_{0.2}$ $Te_{1.6}Se_{0.4}$	196
5.18	เงื่อนไขการปฏิจุติลักษณะห้อนก่อประกายในระบบบริเชร์-เคน-	
	แลกเปลี่ยนต่าง ๆ	200

ตารางที่	หน้า
5.19 ค่าดัชนีมิลเลอร์ของระบบปฏิล้อมผลึก และระยะทางจากจุด กำหนดถึงระบบ	206
5.20 อาร์เกอร์เวคเตอร์กึ่งแท่งพิเศษ 4a, 4b และ 8d ของหมู่สัมมาตรลามมิติ $\bar{I}42d$	208
5.21 ค่าแฟคเตอร์ล์เกล และตัวชี้ความถูกต้องของแฟคเตอร์ล์เกล	219
5.22 ค่า $ F_{\circ hkl} $ และ $ F_{c hkl} $ ของจุดสัมภ่อน hkl หลัง จากการคำนวณปรับโครงสร้างผลึก $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}$ $\text{Se}_{0.4}$ สิ้นสุดลง	220
6.1 ค่าคงที่โครงผลึก a, c และ c/a ของโลหะผลมกิงตัวนำ ทั้ง 6 สาร	224
6.2 ค่าคงที่โครงผลึก a, c ของสารประกอบ AgGaSe_2 , AgGaTe_2 , AgInSe_2 และ AgInTe_2 ของนักวิทยาศาสตร์ ต่าง ๆ	226
6.3 ค่าคงที่โครงผลึก a, c และ c/a ของโลหะผลมกิงตัวนำ ทั้ง 6 สาร ที่อุณหภูมิระหว่าง 27.0°C ถึง 560°C	232
6.4 ค่าอัตราการเพิ่มค่าคงที่โครงผลึก a ของโลหะผลมกิงตัวนำ แต่ละสารในช่วงของอุณหภูมิ 27.0°C ถึง 200°C กับ ^{กับ} ในช่วงของอุณหภูมิ 300°C ถึงมีการเปลี่ยนเฟลไป	240
6.5 ข้อมูลผลึกทั่วไปของโลหะผลมกิงตัวนำ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}$ $\text{Se}_{0.4}$	242
6.6 โคออร์ดิเนตค่าล้วนของอะตอม Ag, $(\text{In}_{0.8}\text{Ga}_{0.2})$ และ $(\text{Te}_{0.8}\text{Se}_{0.2})$ ภายในหนึ่งหน่วยเซลล์ของผลึกโลหะผลมกิง- ตัวนำ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$	243

ตารางที่

หน้า

- 6.7 โคออร์ดิเนตเคิลส์วนของอะตอม Cu, Fe และ S ภายใน
หนึ่งหน่วยเซลล์ของผลึก CuFeS_2 ที่ทำโดยออลล์แลลจีวต 246
- 6.8 ค่า l (เมื่อค่า hk มีค่าคงที่ตามที่กำหนดให้) ค่า $|F_O| \times 10$ และ $|F_C| \times 10$ ของจุดลักษณ์ hkl
หลังจากปรับโครงสร้างผลึก CuFeS_2 สิ้นสุดลง โดยค่าที่
มีเครื่องหมาย * อยู่จะแสดงว่าเป็นจุด hkl ที่สังเกตไม่
ได้ ส่วนพวงกีมีเครื่องหมาย E อยู่จะแสดงว่าเป็นจุด hkl
ที่ไม่ใช้ในการปรับโครงสร้าง 246

รายการรูปประกอบ

รูปที่	หน้า
1.1 แผนภาพแสดงสัดส่วนขององค์ประกอบสำหรับล่าร์ $\text{AgIn}_{(1-y)}\text{Ga}_y\text{Te}_{2(1-z)}\text{Se}_{2z}$ ตั้ง เช่น เส้นที่ 2 สรุตรของโลหะผลิตภัณฑ์ตัวนำตาม ตำแหน่งแสดงด้วยอุตสาห 6 จากย้ายไปขวาน ศิอ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_2$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.2}\text{Se}_{0.8}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.8}\text{Se}_{1.2}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.4}\text{Se}_{1.6}$ และ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Se}_2$ ตามลำดับ	3
2.1 แสดงการจัดเรียงทรงกลมแบบโคลล์ส เลสท์แพ็คคิ้ง	6
2.2 แสดงการจัดเรียงทรงกลมแบบโคลล์ส เลสท์แพ็คคิ้งของชั้นที่หนึ่งกับ ชั้นที่สอง	7
2.3 การจัดเรียงทรงกลมแบบเชิงเส้นโภนล์โคลล์ส เลสท์แพ็คคิ้ง	8
2.4 การจัดเรียงทรงกลมแบบเฟล์เซ็นเตอร์คิวบิกโคลล์ส เลสท์แพ็คคิ้ง ..	8
2.5 แสดงข้อดีของระบบที่นานกัน 3 ข้อดีที่กันเป็นแทบทกิล โดยมีอุต แทบทกิล และแสดงหนึ่งหน่วยเซลล์	9
2.6 ความยาวพื้นที่และมุมพื้นที่ในการยึดกันแบบเตตราหีดรัล	11
2.7 สักษณะผลึกใน 2 มิติ ที่มีความไม่สมบูรณ์ในสักษณะเป็นอุด	15
2.8 สักษณะผลึกแบบไอโอนิกใน 2 มิติที่มีความไม่สมบูรณ์ในสักษณะ เป็น อุด	16
2.9 ก. แสดงสักษณะความไม่สมบูรณ์ของผลึกในสักษณะ เป็นเล็บในแบบการ เคลื่อนของขอบ	17

รูปที่	หน้า
2.9 ข. แล้วตงลักษณะความไม่สมบูรณ์ของผลึกในลักษณะ เป็นเลี้นในแบบการ เคลื่อนแบบลักษณะ	17
2.10 ก. แล้วตงระนาบ 2 ระนาบทองแลหกิลแบบคิวบิกที่อยู่ติดต่อกัน ณ บริเวณกึ่งกลางก้อนผลึก	18
ข. แล้วตงการปิดเบี้ยวของแลหกิลโดยที่ตัดแบ่งผลึกออกเป็น 4 ส่วน	18
2.11 ก. แล้วตงรูป 2.10 ก. เมื่อมองจากด้านบนก้อนผลึก	19
ข. แล้วตงรูป 2.10 ข. เมื่อมองจากด้านบนก้อนผลึก	19
2.12 ก. แล้วตง 4 หน่วยเชลล์ของคิวบิกแลหกิล	20
ข. แล้วตงถึงการเกิดการเคลื่อนแบบลักษณะแบบทวนเข็มนาฬิกา ณ ที่จุด C	20
2.13 ก. แล้วตงการเกิดปิดเบี้ยวของหนึ่งในสี่ส่วนของรูป 2.10 ก. .	21
ข. แล้วตงการเกิดการเคลื่อนของขอบของรูป 2.13 ก. ภาย หลังจากการเกิดการปิดเบี้ยว เรียบร้อยแล้ว	21
2.14 แล้วตงการเกิดความเครียดแบบการดึงในบริเวณที่แลเจาจาง ๆ และเกิดความเครียดแบบความกดดันในบริเวณแลเจาเข้ม ๆ แล้ว ทำให้เกิดการเคลื่อนของขอบ	22
2.15 แล้วตงรูปในบริเวณที่มีการเคลื่อน โดยแล้วตงการอธิบายเป็นในรูป 2 เวคเตอร์ คือ เวคเตอร์ $\vec{e}_1$ กับ $\vec{e}_2$	23
2.16 แล้วตงวงจรปิด 2 วงจรขนาด 5×5 ของบริเวณที่มีการเคลื่อน ของขอบ (ด้านหน้า) และของบริเวณที่มีการเคลื่อนแบบลักษณะ (ด้านแลเจา)	24
2.17 ก. แล้วตงการ เสื่อนของระนาบจากขวาไปซ้าย: เนื่องจากการ เคลื่อนของขอบอย่างเดียว	25

ชุดที่

หน้า

2.17	ข. แล้วตงการ เลื่อนของระบบจากขวาไปซ้าย เนื่องจากการ เคลื่อนแบบลักษณะอย่างเดียว	25
2.18	การเกิดระบบเลื่อนตรงบริเวณเส้น ๆ ที่เห็นในรูปของโลหะผลิต กองแตง 93% กับอุณหภูมิเนียม 7% โดยน้ำหนัก รูป ก. กำลัง ขยาย 400 เท่า รูป ข. กำลังขยาย 200 เท่า	26
2.19	ก. แล้วตงภาพ 2 มิติของความไม่สมบูรณ์ของผลึกบนพื้นผิว พร้อมทั้งแล้วตง เกรนบาวน์ดาร์กับความไม่สมบูรณ์ของผลึกใน สักขะจะต่าง ๆ	27
	ข. แล้วตงแผนกีของรูป ก. โดยใช้เลนส์เป็นแล้วตง เกรนบาวน์ดาร์ ก แล้วตงสักขะการเคลื่อนของขอบขยายกันออกไปตามแนวนั้น และ □ แล้วตงการเกิดช่องว่างหรือเว.ศีนชี.....	27
2.20	ก. แล้วตงระบบทริน และกิคกากาทริกวินในเฟล เช็นเตอร์ คิวบิก และกิล	28
	ข. แล้วตงขบวนการเกิดทรินในระบบ (110) ในเฟล เช็นเตอร์. คิวบิก และกิล	28
2.21	ภาพถ่ายของโลหะ 70% Cu, 30% Zn แล้วตงให้เห็นแบบของการ เกิดทรินในเกรนของผลึก	29
3.1	ค่าความต้านทานไฟฟ้าแตกต่างกันของลักษณะตัวนำ สารกึ่งตัวนำ และฉนวน	30
3.2	แล้วตงพัฒนาเชิงลึกของสารกึ่งตัวนำ Si หรือ Ge กับต่อละตอน จะมีอะตอมอื่น ๆ วิกลีดอะตอมล้อมรอบ	31
3.3	ก. การจัดเรียงตัวของอะตอมในโครงสร้างเพชร	35

รูปที่		หน้า
3.3	ข. ส่วนหนึ่งในรูป 3.3 ก. ซึ่งมีการยึดกันระหว่างอะตอมแบบพัฒนาเชิงลึก	35
	ค. 4 หน่วยเซลล์ของโครงสร้างเพชรพร้อมหัวเหล็กตัวแทนที่อยู่ของอะตอม C	35
3.4	ก. การจัดเรียงตัวของอะตอมในโครงสร้างกราฟไฟต์	36
	ข. 4 หน่วยเซลล์ของโครงสร้างกราฟไฟต์พร้อมหัวเหล็กตัวแทนที่อยู่ของอะตอม C	36
3.5	ก. การจัดเรียงตัวของอะตอมในโครงสร้างส์ฟ่า เลอไรท์หรือซิงค์เบลนด์	38
	ข. ตัวแทนที่อยู่ของอะตอม Zn กับ S ในหนึ่งหน่วยเซลล์ของส์ฟ่า เลอไรท์	38
3.6	ก. การจัดเรียงตัวของอะตอมในโครงสร้างเวอร์ไซท์	40
	ข. ตัวแทนที่อยู่ของอะตอม Zn กับ S ในหนึ่งหน่วยเซลล์ของเวอร์ไซท์	40
3.7	ก. การจัดเรียงตัวของอะตอมในโครงสร้างแบบข้าลโคไพร์ทของลาระประกอบกึงตัวนำ I-III-VI ₂ และลักษณะตัวแทนที่อยู่ของอะตอมของกลุ่ม I, III และ VI ในหน่วยหน่วยเซลล์ของโครงสร้างข้าลโคไพร์ท	42
3.8	การเพิ่มและลดอุณหภูมิตามวิธีการหลอมสารแบบบริดจ์แมน	47
3.9	ความไม่สมบูรณ์ของผลึกมีรอยแตก, มีช่องว่าง และทวินของผลึก CuInSe ₂ ที่ได้จากการเตريยมแบบเทคนิคของบริดจ์แมน ..	48
3.10	รูปผลึก CuInSe ₂ ที่เตรียมได้ตามวิธีเตรียมแบบ CVD โดยใช้ไอโอดีนเป็นตัวพาลาระประกอบ ผลึกมีลักษณะเป็นแผ่น	50

ขั้นตอน		หน้า
4.1	การเสียบเบนของรังสีเอ็กซ์	53
4.2	การเสียบเบนรังสีเอ็กซ์ในหนึ่งมิติ	54
4.3	กรวยของ การเสียบเบนในหนึ่งมิติ	55
4.4	กรวยของ การเสียบเบนในสามมิติ	56
4.5	ความสัมพันธ์ระหว่างจุดรือเพชรอุคิลแลทกิล hkl กับระนาบ (hkl) ในแลทกิลปกติ	57
4.6	แลดูงะระนาบ (010), (120), ... และ (110) ที่เกิดจาก การเรียงตัวของจุดแลทกิลในแลทกิลปกติของผลึกกับจุดรือเพชรอุคิลแลทกิลที่ไข้แทนระนาบ (hkl) เหล่านั้น ซึ่งรูปนี้แลดูง่าย ล่องมิติเท่านั้น	57
4.7	ก. กฎการเสียบเบนของแบรากก์ในเขิงเรขาคณิต	59
	ข. กฎการเสียบเบนของแบรากก์ที่สัมพันธ์กับรือเพชรอุคิลแลทกิล.	60
	ค. ความสัมพันธ์ของ เจื่อนไขของลาวาเวกับรือเพชรอุคิลแลทกิล.	61
4.8	ก. รือเพชรอุคิลเวคเตอร์ $\vec{r}_{hkl}$ ชุดหนึ่งในผลึกผองที่ล่ออดคล้อง กับกฎการเสียบเบนของแบรากก์	63
	ข. กรวยการเสียบเบนและรือเพชรอุคิลเวคเตอร์ $\vec{s}_{hkl}$ ในผลึกผอง ที่ล่ออดคล้องกับกฎการเสียบเบนของแบรากก์ โดยบันทึกข้อมูล ด้วยแผ่นฟิล์ม	64
4.9	ลักษณะของฟิล์มที่ใส่ในกล้องเดอบาย- เขอร์เรอร์ 4 แบบ ก. แบบวน อาร์เกิล ข. แบบแบรคเลย์ ค. แบบไอวินล์และล์เทรามานิล ง. แบบเบรคเลย์-แบรากก์	64
4.10	ความสัมพันธ์กันระหว่างระยะทางระหว่าง เส้นรังสีเอ็กซ์กับปรากฏ บนฟิล์มกับค่ามุมของแบรากก์	65

ชุดที่	หน้า
4.11 ส่วนประกอบของกล้อง เดอบาย - เขอร์เรอร์ แบบอุณหภูมิสูง UNICAM S.70	67
4.12 ก. ส่วนควบคุมในการป้อนกระแสไฟฟ้าให้กับเครื่องมือต่าง ๆ ของกล้องถ่ายภาพการเลี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์ โดยผลลัพธ์ของ แบบอุณหภูมิสูง UNICAM S.70 และเครื่องวัดอุณหภูมิที่ใช้ ต่อ กับ เทอร์โมคัพเพลล	68
ข. วงจรภายในส่วนควบคุมในการป้อนกระแสไฟฟ้า	68
4.13 การเลี้ยวเบนของรังสีเอ็กซ์ทางด้านที่สำคัญ 2θ เข้าใกล้ 180° .	71
4.14 การเกิดความคลาดเคลื่อน เมื่อจากการสัตวะผสานผสานไม่อยู่ ที่กึ่งกลางกล้อง	72
4.15 พื้นที่ภาพตัดขวางของตัวผสานผสานรูปทรงกระบอก ซึ่งภายในอยู่ท่า เป็นเส้นทางที่สำคัญ b คงที่ และมีข่วงของ b ของแต่ละเส้น เท่ากับ $0.1 r$	76
4.16 ภาพตัดขวางของตัวผสานผสานรูปทรงกระบอกซึ่งถูกแบ่ง เป็นช่วง เส้น ตามแนวนาน กับแนวการเลี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์พร้อมทั้งกราฟแล็ตของการ กระจายของค่าความเข้มในແບอรังสีเอ็กซ์ที่เลี้ยวเบนออกมาน ณ ที่ $\theta = 22\frac{1}{2}^\circ, \mu r = 2.0$	77
4.17 การกระจายค่าความเข้มในແບอรังสีเอ็กซ์ที่เลี้ยวเบนออกมาน ณ ที่ $\mu m \theta = 0^\circ, 22.5^\circ, 45^\circ, 67.5^\circ$ และ 90° กับค่าของ $\mu r = 0, 1.0, 2.0$ และ 4.0 โดยที่แหล่งกำเนิดรังสีเอ็กซ์ ให้รังสีเอ็กซ์ออกมานแบบข่าน	78
4.18 ภาพตัดขวางของผสานผสานรูปทรงกระบอก ซึ่งถูกแบ่ง เป็นช่วง เส้น ตามแนวนาน กับแนวรังสีเอ็กซ์ที่ตัดกระบาก พร้อมทั้งกราฟแล็ต การกระจายของค่าความเข้มในແບอรังสีเอ็กซ์ที่เลี้ยวเบนออกมาน	80

- 4.19 การกระจายค่าความเข้มในແປບຮັສເວີກຫົກສໍາເລື່ອບະນອກມາຢູ່ເກີດ
ຢືນຈາກແຫ່ງກຳເນີດຮັສໃຫ້ຮັສເວີກຫົກສໍາອອກມາແບບເປັນຈຸດໂພກສີ
ຂອງສ່າງສີເວີກຫົກ ໂດຍຄໍານວນ ຮ ກີ່ $\theta = 45^\circ$, $\mu r = 2.0$,
 $R = 45$ ມິლື ເມຕຣ, $AO = 100$ ມິລື ເມຕຣ 81
- 4.20 การປັບປຸງທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຂອງຂອບເຂດໃນແປບຄວາມເຂັ້ມ ຢູ່
ເກີດຈາກແຫ່ງກຳເນີດຮັສເວີກຫົກແບບຂານານ ແລະ ແບບເປັນຈຸດໂພກສີເມື່ອ $AO = 150$ ມິລື ເມຕຣ, $R = 95$ ມິລື ເມຕຣ, $\mu r = 2.0$ 82
- 4.21 การกระจายค่าความเข้มในແປບຮັສເວີກຫົກສໍາເລື່ອບະນອກມາຢູ່ເກີດ
ຈາກແຫ່ງກຳເນີດຮັສເວີກຫົກແບບເປັນເລັ້ນໂພກສີຂອງສ່າງສີເວີກຫົກ
ເມື່ອ $R = 95.0$ ມິລື ເມຕຣ, $AO = 150$ ມິລື ເມຕຣ,
 $r = 0.25$ ມິລື ເມຕຣ, $\mu r = 2.0$, $\theta = 22\frac{1}{2}^\circ$
ຮູບ ก. ເມື່ອ ຮ ກີ່ຕໍ່ແໜ່ງຕໍ່າງ ຖນເລັ້ນໂພກສີມີຄ່າຄວາມເຂັ້ມແບບ
ເວີກຫົກໂພເນີນເຊີຍລ $\exp(-k^2 x^2)$ ຮູບ ຄ. ເມື່ອ ຮ ກີ່ຕໍ່ແໜ່ງ
ຕໍ່າງ ຖນເລັ້ນໂພກສີມີຄ່າຄວາມເຂັ້ມແບບເທົ່າກັນໂດຍຕລອດ 84
- 4.22 การປັບປຸງທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຂອງຂອບເຂດໃນແປບຄວາມເຂັ້ມ ຢູ່
ເກີດຈາກແຫ່ງກຳເນີດຮັສເວີກຫົກແບບເປັນເລັ້ນໂພກສີ ເມື່ອ ຮ
ຕໍ່ແໜ່ງຕໍ່າງ ຖນເລັ້ນໂພກສີມີຄ່າຄວາມເຂັ້ມແບບ $\exp(-k^2 x^2)$
ແລະ ແບບເປັນເລັ້ນໂພກສີ ເມື່ອ ຮ ກີ່ຕໍ່ແໜ່ງຕໍ່າງ ຖນເລັ້ນໂພກສີ
ມີຄ່າຄວາມເຂັ້ມແບບເທົ່າກັນໂດຍຕລອດ ໂດຍທີ່ $R = 95.0$ ມິລື ເມຕຣ,
 $AO = 150$ ມິລື ເມຕຣ, $r = 0.25$ ມິລື ເມຕຣ ແລະ
 $\mu r = 2.0$ 84
- 4.23 ການວິວວິດ Δr ກັບຄ່າຂອງນຸ່ມ θ ສ້າහຮັບ $R = 95$ ມິລື ເມຕຣ,
 $AO = 150$ ມິລື ເມຕຣ, $r = 0.25$ ມິລື ເມຕຣ, $\mu r =$
2.0 ໂດຍການ

ชุดที่	หน้า
ก. ใช้แหล่งกำเนิดเป็นจุดไฟฟ้า	
ข. ใช้แหล่งกำเนิดเป็นเลนไฟฟ้า โดย ณ ที่ตำแหน่งต่าง ๆ มีความเข้มแบบ $\exp (-k^2 x^2)$	
ค. ใช้แหล่งกำเนิดเป็นแบบให้รังสีแบบแนวอนุภาค	
ง. ใช้แหล่งกำเนิดเป็นเลนไฟฟ้า โดย ณ ที่ตำแหน่งต่าง ๆ มี ความเข้มเท่า ๆ กัน	86
4.24 หลักการของกล้องกีเนียร์- เอกก์	94
4.25 สักษณะของพิล์มที่ได้จากการถ่ายภาพกีเนียร์- เอกก์ ของสารตัวอย่าง ผลึกผงที่มีโครงสร้างแบบชัลโคลไฟฟ้าท์ ระบบผลึกแบบเตตรา-	
โกลล์ ซึ่งได้รับการถ่ายภาพเป็นลำดับมาตรฐาน	95
4.26 แผนผังการจัดตั้งเครื่องมือของกล้องกีเนียร์- เอกก์ ชนิดปรับ ไฟฟ้าลิขของ Philips XDC-700	96
4.27 สักษณะการจัดตั้งเครื่องมือของกล้องกีเนียร์- เอกก์ ชนิดปรับ ไฟฟ้าลิขของ Philips XDC-700	97
4.28 สักษณะของ เครื่องติฟเฟอร์โคโนเมตอร์	99
4.29 รูปแบบของพิล์มที่เกิดจากการ เสี่ยงบนรังสีเอ็กซ์โดยผลึกซีลิกอน ที่บันทึกได้จากการถ่ายภาพกีเนียร์- เอกก์ โดยเปรียบเทียบกับที่ บันทึกได้จากการถ่าย เดอบาย- เชอร์เรอร์	100
5.1 การบรรจุราษฎร์ที่ยังแล้วลงในหลอดแก้ว covariance.....	105
5.2 หลอดแก้ว covariance กับบรรจุราษฎร์ ห้ามหยอดแล้วนำไปปิดดูดเอาอากาศ ภายในหลอดออก	106
5.3 หลอดแก้ว covariance กับบรรจุราษฎร์และดูดอากาศคือห้องพื้นที่ปิดหลอด แล้ว	107

ขบก	หน้า
5.4 ก. วงแหวนทองแดงไข้ใน การ เตรียมผลึกผง เพื่อถ่ายภาพใน กล้องกีเนียร์- เอกก์ ..... ข. แผ่นอลูมิเนียมสีเหลี่ยมผืนผ้าไข้ใน การ เตรียมผลึกผง เพื่อถ่าย ภาพใน กล้องของ เครื่องติฟแฟร์คัตติวิตเตอร์ ..... 5.5 ก. รูปแบบของการ เสี้ยวเบนรังสี เอ็กซ์รูมแบรอกต่าง ๆ ที่บันทึก ¹ ได้โดยใช้กล้องกีเนียร์- เอกก์ของ ผลึกผง $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_2$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.2}\text{Se}_{0.8}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.8}\text{Se}_{1.2}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.4}\text{Se}_{1.6}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Se}_2$ ตามลำดับ ซึ่งใช้เวลาในการถ่ายภาพ รูปละ $1\frac{1}{2}$ ชั่วโมง (ใช้รังสีเอ็กซ์นิด CuK_α ณ ที่ 35 กิโลโวัลท์ 20 มิลลิแอมป์) ..... ข. กราฟของการเสี้ยวเบนรังสี เอ็กซ์รูมของ แบรอกต่าง ๆ ที่บันทึก ¹ ได้โดยใช้เครื่องติฟแฟร์คัตติวิตเตอร์ของ ผลึกผง $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_2$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.2}\text{Se}_{0.8}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.8}\text{Se}_{1.2}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{0.4}\text{Se}_{1.6}$, $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Se}_2$ ตาม ลำดับ ซึ่งใช้เวลาในการบันทึกข้อมูล กราฟละ $3\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ใช้รังสีเอ็กซ์นิด CuK_α ณ ที่ 40 กิโลโวัลท์, 30 มิลลิแอมป์ 及 Ni เป็นตัวกรอง) ..... 5.6 กราฟซึ่ง ไข้แก้ความคลาดเคลื่อนของ ระยะ ($S - S_0$) _{obs} ของ โลหะผลิตภัณฑ์ตัวนำ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_2$ ..... 5.7 การยืดผลึกบนแท่นยืดผลึกของ กล้องถ่ายภาพการ เสี้ยวเบนรังสี เอ็กซ์ เดอบาย- เอ่อร์เรอร์ แบบอุณหภูมิสูง UNICAM S.70 ..... 111 112 113 114 117 126	หน้า

ขบก.

หน้า

5.8	กราฟแล็ตความสัมพันธ์ระหว่างค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าจากล่ายเทอร์โนมศ์เพลิงกับค่าอุณหภูมิภายในเตา	127
5.9	ฟิล์มวัวพถ่ายการเสี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์ของผลึกผง $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ จากกล้องถ่ายภาพการเสี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์เดอบาย-เชอร์เรอร์ ชั้นไข้ CuK_{α_1} ($1.54059 \text{ \AA}$) ที่อุณหภูมิ 28.7°C , 95.0°C , 210°C , 292°C , 380°C และ 560°C ตามลำดับ	128
5.10	ตัวแหน่งของขอบใบมีดและเส้นการเสี้ยวเบนรังสีเอ็กซ์จากการบรรจุฟิล์มแบบแบรดเลียและแบรอกก์ในกล้องเดอบาย-เชอร์เรอร์	130
5.11	กราฟการแปรผันของค่าคงที่โครงสร้าง a กับ $\frac{\cos^2\theta}{\sin\theta} + \frac{\cos^2\theta}{\theta}$	133
5.12	กราฟการแปรผันของค่าคงที่โครงสร้าง a กับ $\cos^2\theta$	133
5.13	การเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้างของชีลิกอน (a) กับอุณหภูมิ (T) ..	135
5.14	กราฟไข้แก่ความคลาดเคลื่อนของ $(\sin^2\theta)_{\text{obs}}$	138
5.15	แบบจำลองของผลึกที่มีรูปร่างและขนาด (มิลลิเมตร) ที่ใกล้เคียงผลึกจริง ๆ	162
5.16	หัวโภนิโววิเตอร์มีผลึกเดี่ยวติดกันอยู่กับไข้แก้ว	163
5.17	มุม และทิศทางที่ต้องปรับอาร์ค	164
5.18	วิธีตับเบลล์ชีล เลขนของผลึกที่ต้องการปรับ 媒าร์คอยู่ในตัวแหน่ง 45° กับรังสีเอ็กซ์ <ul style="list-style-type: none"> ก. สักษณะของอาร์คที่ถ่ายภาพของลีลเลชัน ..... ข. จุดสั่งท่อน R และ $\bar{R}$ ลอดคล้องกับ A และ $\bar{A}$ 	165
5.19	เส้นเลย์เออร์ที่ปรากฏบนฟิล์มที่ถ่ายโดยวิธีตับเบลล์ชีล เลขน	167

ขบก	หน้า
5.20 ภาพถ่ายออลซีลเลขันรอบแกน c ในช่วง ± 100 องศา ของ โลหะผลิตั้งตัวนำ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ ใช้รังสีเวิกร์ ชนิด CuK_α ณ ที่ 35 กิโลวัลท์, 20 มิลลิแอมป์ ฟี Ni เป็นตัวกรอง ก. ใช้เวลา 39 ชั่วโมง ข. ใช้เวลา 110 ชั่วโมง	169
5.21 ภาพถ่ายออลซีลเลขันรอบแกน c ในช่วง ± 100 องศา ของโลหะ ^{ผลิตั้งตัวนำ} $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ ใช้รังสีเวิกร์ ชนิด CuK_α ณ ที่ 50 กิโลวัลท์, 14 มิลลิแอมป์ ฟี Zr เป็นตัว กรอง ก. ใช้เวลา 39 ชั่วโมง ข. ใช้เวลา 110 ชั่วโมง	170
5.22 ผู้ m ที่ต้องการถ่ายภาพแบบนี้ และความสัมพันธ์ของระยะระหว่างเล็บ เออร์ที่ 0 ถึงเล็บเออร์ที่ n (ζ_n) กับระยะทางบนฟิล์มจากเล็บ- เออร์ที่ 0 ถึงเล็บเออร์ที่ n (y_n) ในเรซิเพโรเคิลแลทิกส์ ตามวิธี การถ่ายภาพแบบไว้ช์เซินเบอร์ก	172
ก. ภาพถ่ายไว้ช์เซินเบอร์ก $hk0$ สำหรับเล็บเออร์ที่ 0 ของ ผสก $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ เมื่อให้ผสกหมุนรอบ แกน c โดยใช้รังสีเวิกร์ ชนิด MOK_α ณ ที่ 50 กิโลวัลท์ 14 มิลลิแอมป์ ฟี Zr เป็นตัวกรองใช้เวลา 200 ชั่วโมง ..	174
ข. ภาพถ่ายไว้ช์เซินเบอร์ก $kh2$ สำหรับเล็บเออร์ที่ 2 ของ ผสก $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ เมื่อให้ผสกหมุนรอบ แกน c โดยใช้รังสีเวิกร์ชนิด MOK_α ณ ที่ 50 กิโลวัลท์ 14 มิลลิแอมป์ ฟี Zr เป็นตัวกรอง ใช้เวลา 200 ชั่วโมง ..	175
ค. ภาพถ่ายไว้ช์เซินเบอร์ก $hk4$ สำหรับเล็บเออร์ที่ 4 ของผสก $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ เมื่อให้ผสกหมุนรอบแกน c โดยใช้รังสีเวิกร์ชนิด MOK_α ณ ที่ 50 กิโลวัลท์ 14 มิลลิ- แอมป์ ฟี Zr เป็นตัวกรอง ใช้เวลา 200 ชั่วโมง ..	176

หัวที่	หน้า
5.24 จุดลักษณะที่เกิดขึ้นบนภาพถ่ายไว้ชี้เขียนเบอร์ก	
ก. จุดลักษณะ P และ Q ห่างเล็กน้อยทางเท่ากัน	177
ข. การเกิดจุดลักษณะที่บันทึก	177
5.25 ระบบปรีเซอร์ฟิลที่ยังไม่ได้ปรับแกนตัดกับทรงกลมลักษณะที่บันทึกในการถ่ายภาพแบบพรีเซลล์ชั้น	
ก. ระบบปรีเซอร์ฟิลด้านบนของทรงกลมการลักษณะที่บันทึก	179
ข. ระบบปรีเซอร์ฟิลด้านล่างของทรงกลมการลักษณะที่บันทึก	179
5.26 สักษณะภาพถ่ายที่ได้ในขณะปรับแกนพรีเซลล์ของผู้สึก	181
5.27 สักษณะการปรับแกนพรีเซลล์ของผู้สึกของ H_{arc} , V_{arc} และ V_{dial} โดยที่สัญลักษณ์ H = ส่วนโค้งในแนวระดับ, V = ส่วนโค้งในแนวตั้ง	183
5.28 หลักการถ่ายภาพพรีเซลล์ชั้นของระบบปรีเซอร์ฟิลเลอร์ที่ 0 .	184
5.29 หลักการถ่ายภาพพรีเซลล์ชั้นของระบบปรีเซอร์ฟิลเลอร์ที่ 1 .	186
5.30 สักษณะของจากกันรังสีเอ็กซ์ในการถ่ายภาพพรีเซลล์ชั้น	187
ก. ภาพถ่ายพรีเซลล์ชั้นเมื่อ a เป็นแกนพรีเซลล์เลอร์ที่ 0 $\bar{\mu} = 30^\circ$ (MoK_α 50 กิโลโวัลท์ 14 มิลลิแอมป์ มี Zr เป็นตัวกรอง ใช้เวลา 90 ชั่วโมง)	189
ข. ภาพถ่ายพรีเซลล์ชั้นเมื่อ b เป็นแกนพรีเซลล์เลอร์ที่ 0 $\bar{\mu} = 30^\circ$ (MoK_α 50 กิโลโวัลท์ 14 มิลลิแอมป์ มี Zr เป็นตัวกรอง ใช้เวลา 63 ชั่วโมง)	189
ค. ภาพถ่ายพรีเซลล์ชั้น เมื่อ a เป็นแกนพรีเซลล์เลอร์ที่ 1 $\bar{\mu} = 24^\circ$ (MoK_α 50 กิโลโวัลท์ 14 มิลลิแอมป์ มี Zr เป็นตัวกรอง ใช้เวลา 92 ชั่วโมง)	190

ขบก.

หน้า

๑. ภาพถ่ายพรีเซลชัน เมื่อ b เป็นแกนพรีเซลเลย์เออร์ที่ 1 มิ $\bar{n}$ = 24° (MoK_{α} 50 กิโลโวัลท์ 14 มิลลิแอมป์ มิ Zr เป็นตัวกรอง ใช้เวลา 74 ชั่วโมง)	190
๒. ภาพถ่ายพรีเซลชัน เมื่อ a เป็นแกนพรีเซลเลย์เออร์ที่ 2 มิ $\bar{n}$ = 24° (MoK_{α} 50 กิโลโวัลท์ 14 มิลลิแอมป์ มิ Zr เป็นตัวกรอง ใช้เวลา 95 ชั่วโมง)	191
๓. ภาพถ่ายพรีเซลชัน เมื่อ b เป็นแกนพรีเซลเลย์เออร์ที่ 2 มิ $\bar{n}$ = 24° (MoK_{α} 50 กิโลโวัลท์ 14 มิลลิแอมป์ มิ Zr เป็นตัวกรอง ใช้เวลา 92 ชั่วโมง)	191
5.32 สักษณะภาพถ่ายพรีเซลชันของระบบาร์ซิเพรอเคลลเลย์เออร์ที่ 0 .	192
5.33 สักษณะจุดรีซิเพรอเคลลแลลกิลและเงื่อนไขกีเพบจุดรีซิเพรอเคลล- แลลกิลของผลึก $AgIn_{0.8}Ga_{0.2}Te_{1.6}Se_{0.4}$ เมื่อ c เป็น แกนหมุนในแต่ละเลย์เออร์	
ก. hk0 ข. hkl ค. hk2 น. hk3 ..	197
น. hk4 ฉ. hk5 ช. hk6 ษ. hk7 ..	198
5.34 ภาพของลゲลต์วูณกับ ๕ สำหรับการแก้ความผิดพลาดของความ เข้มเนื่องจากการแยกเป็น 2 จุด ของ MoK_{α_1} กับ MoK_{α_2} ..	202
5.35 แบบจำลองของผลึกที่มีรูปร่าง และตำแหน่งโคออร์ดิเนตของจุด ต่าง ๆ บนผลึกโดยใช้มาตราส่วนตามแกน a 1.05 เซนติเมตร ต่อ $\frac{1}{100}$ มิลลิเมตร และตามแกน b กับ c 1 เซนติเมตร ต่อ $\frac{1}{100}$ มิลลิเมตร	204
5.36 แผนภาพแพทเทอร์สัน P(u, v, w) ของโลหะผลิตมีกังตัวนำ $AgIn_{0.8}Ga_{0.2}Te_{1.6}Se_{0.4}$	

รูปที่	หน้า
ก. เมื่อ n, w มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 0.5 และ v มีค่าเท่ากับ 0	210
ข. เมื่อ n, w มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 0.5 และ v มีค่าเท่ากับ 0.25	210
ค. เมื่อ n, w มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 0.5 และ v มีค่าเท่ากับ 0.50	211
 5.37 ก. แผนภาพความหนาแน่นอิเลคตรอนลังเกต $\rho_0(x, z)$ ภาคตัดขวางที่ $y = 0.0$	 212
ข. แผนภาพความหนาแน่นอิเลคตรอนลังเกต $\rho_0(x, z)$ ภาคตัดขวางที่ $y = 0.25$	213
ค. แผนภาพความหนาแน่นอิเลคตรอนลังเกต $\rho_0(x, z)$ ภาคตัดขวางที่ $y = 0.50$	214
ง. แผนภาพความหนาแน่นอิเลคตรอนลังเกต $\rho_0(x, z)$ ภาคตัดขวางที่ $y = 0.75$	215
 6.1 การเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง a, c ของโลหะผลลัมภ์ตัวนำ $(Cu_{1-x}Ag_x)(In_{1-y}Ga_y)Te_2$ กับค่าสัดล่วนของอะตอม x เมื่อ $y = 0$ และดังด้วยจุด $\square$, $y = 0.25$ และดังด้วย จุด $+$, $y = 0.5$ และดังด้วยจุด $\bullet$, $y = 0.75$ และดังด้วยจุด $\times$ และ $y = 1.0$ และดังด้วยจุด $\circ$ โดยที่รูป ก. และ การเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง a รูป ข. และการเปลี่ยน แปลงค่าคงที่โครงสร้าง c	 223
 6.2 ค่าคงที่โครงสร้าง a ในรูป ก. c ในรูป ข. ของโลหะผลลัมภ์ กึ่งตัวนำทั้ง 6 สารกับของล่าร์ಪะกอบ $AgGaSe_2$, $AgGaTe_2$, $AgInSe_2$ และ $AgInTe_2$ ซึ่งเขียนบนลังเกลเดียวกัน	 225

รูปที่	หน้า
6.3 ก. กราฟแล็ตงการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง a กับสัดส่วน อะตอม z โดยที่กราฟเลี้ยวศูนย์เป็นกราฟจากภาระวิสัย ล้วนกราฟเลี้ยวประเป็นกราฟของ เอวอนและคณะ	228
ข. กราฟแล็ตงการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง c กับสัดส่วน อะตอม z โดยที่กราฟเลี้ยวศูนย์เป็นกราฟจากภาระวิสัย ล้วนกราฟเลี้ยวประเป็นกราฟของ เอวอนและคณะ	229
ค. รูปถูกากาคัที่แทนระบบของโลหะผลมกึ่งตัวนำ $Cu_{(1-x)}$ $Ag_x Ga_{(1-y)} In_y Te_{2(1-z)} Se_{2z}$ ที่ เอวอนและคณะทำ..	230
6.4 กราฟแล็ตงการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง a รูป ก. c รูป ข. กับอุณหภูมิ (T) โลหะผลมกึ่งตัวนำ $AgIn_{0.8} Ga_{0.2} Te_2$	234
6.5 กราฟแล็ตงการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง a รูป ก. c รูป ข. กับอุณหภูมิของโลหะผลมกึ่งตัวนำ $AgIn_{0.8} Ga_{0.2}$ $Te_{1.6} Se_{0.4}$	235
6.6 กราฟแล็ตงการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง a รูป ก. c รูป ข. กับอุณหภูมิของโลหะผลมกึ่งตัวนำ $AgIn_{0.8} Ga_{0.2}$ $Te_{1.2} Se_{0.8}$	236
6.7 กราฟแล็ตงการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง a รูป ก. c รูป ข. กับอุณหภูมิของโลหะผลมกึ่งตัวนำ $AgIn_{0.8} Ga_{0.2}$ $Te_{0.8} Se_{1.2}$	237
6.8 กราฟแล็ตงการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงสร้าง a รูป ก. c รูป ข. กับอุณหภูมิของโลหะผลมกึ่งตัวนำ $AgIn_{0.8} Ga_{0.2}$ $Te_{0.4} Se_{1.6}$	238

รูปที่

หน้า

6.9	กราฟแล็ตของการเปลี่ยนแปลงค่าคงที่โครงผลึก a รูป ก.	
c	รูป ข. กับอุณหภูมิของโลหะผลัมกิงตัวนำ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}$ Se_2	239
6.10	ก. หนึ่งหน่วยเปลลือกของโครงสร้างผลึกโลหะผลัมกิงตัวนำ	
	$\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$ ซึ่งมีตำแหน่งที่อยู่ของ อะตอมต่าง ๆ ตามที่แล็ตต์วิ้นตาราง 6.6	244
ข.	ความยาวพัณะและค่ามุมพัณะของแต่ละอะตอมในโลหะ ผลัมกิงตัวนำ $\text{AgIn}_{0.8}\text{Ga}_{0.2}\text{Te}_{1.6}\text{Se}_{0.4}$	244